VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

Ára: 1,80 Ft

PÉCSI Dohánygyár

IX. évfolyam, 5. szám — A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA — 1982. május

A kollektív szerződésről

A Kollektív Szerződés 1982. évi módosítása az időközben megjelent új jogszabályok figyelembevételével készült el. Természetesen olyan kérdésekről is rendelkezni kellett, amelyekre vonatkozó szabályozás csak 1981. december 31-ig volt hatályos, illetve a módosítást a vállalatnál kialakult új szervezeti intézkedések indokolták. Arról már korábban is írtunk, hogy a törzsgárda jutalmazás feltételeit is újra kellett szabályozni 1982. január 1-i hatállyal.

Először a Kollektív Szerződés módosítását ismertetjük.

Új ösztönző bérrendszer

A Kollektív Szerződés 2. pontjánál a változó munkahelyű munkakörök jegyzéke kiegészült a gépkocsirakodó munkakörrel.

A napi munkaidő befejezése és a másnapi munkakezdés között január 1-től a gépkocsivezetői és gépkocsirakodói munkakörökben egybefüggően 9 óra pihenőt kell biztosítani.

A Kollektív Szerződés 16. pontja rendelkezett a pótszabadság mértékéről. Ez a rész törölve lett, mivel erről a témáról egy időközben megjelent jogszabály intézkedik.

A bérrendszerek és bérformák című fejezethez beiktatásra került a termelési osztályon április 1. óta bevezetett új ösztönző bérrendszer. Ennek részletes ismertetésére nem térünk ki, mivel ez – egy már a gyakorlatban funkcionáló – minden érdekelt által tudott rendelkezés.

A Kollektív Szerződés 23. pontjának a törzsgárdatagság részére biztosított juttatásokról rendelkező része az alábbiak szerint módosult: A juttatás ez év január 1-től a törzsgárdatagját a Törzsgárda Szabályzatban előírt fokozatok elérésének évében illeti meg. A fokozatokhoz kapcsolódó jutalom az alábbiak szerint alakult:

5 év betöltése esetén	3000 Ft
10 év betöltése esetén	4000 Ft
15 év betöltése esetén	5000 Ft
20 év betöltése esetén	6000 Ft
25 év betöltése esetén	7000 Ft
30 év betöltése esetén, valamint minden további 5 év betöltése esetén	8000 Ft

Azon nyugdíjas dolgozókat, akik a vállalatnál nyugdíjazást követően újból munkaviszonyt létesítenek és január 1-től december 31-ig munkaviszonyban állnak, az aktív dolgozókkal azonos mértékű juttatás illeti meg.

A törzsgárdajutalmat évente egy alkalommal, a november 7-i ünnepségen fizetjük ki. Ez évre 3500 ezer Ft részesedési alapot terveztünk. Ebből közvetlen anyagi ösztönzésre 3140 ezer Ft-ot meghatározott pénzbeni juttatásra, 150 000 Ft-ot részesedési alap tartalékra 210 000 Ft-ot fordítunk.

Jóléti és kulturális alap

A „Térítés állásidőre" című fejezet b) pontja az alábbiak szerint változott: Az 5/1972. sz. ügyviteli utasítás által előírt géptisztítási időre a dolgozónak munkaköri bért kell fizetni. Egyéb, azonnal el nem hárítható meghibásodás miatt kieső időre a munkaköri bér 80 százalékával kell a dolgozókat elszámolni. A módosítás az ösztönző bérrendszerrel függ össze.

A jóléti és kulturális alap tervezett összeg 3538 ezer Ft. Ebből gyermekintézmények működtetésére 2501 ezer Ft-ot, üzemi étkezésre 325 ezer Ft-ot, üdültetésre 526 ezer Ft-ot, segélyezésre 85 ezer Ft-ot, szociális célokra 61 ezer Ft-ot, kulturális célokra 20 ezer Ft-ot fordítunk.

A Kollektív Szerződés 4. sz. melléklete határozza meg a dolgozók lakásépítésének támogatási feltételeit. Itt a megváltozott körülmények miatt (építkezések drágulása) a munkáslakáson kívül nyújtható támogatás maximált mértékét 40 000 Ft-ról 80 000 Ft-ra emeltük fel.

Néhány munkakörben a dolgozók kérésére változtattunk a munkaruhajuttatáson. Ezek a következők:

vacuum kiszolgálók, gépsorkezelők, gázhengerkezelők, dohányvágók, porleválasztó-kezelők, vágatsilókezelők, félgyártmányátvevők	kétrészes	munkaruha	1 db	18 hó
		munkanadrág	3 db	18 hó
		svájci sapka	1 db	24 hó
	színes	köpeny	2 db	18 hó
		fejkendő	1 db	12 hó
		kismamacipő	1 pár	12 hó
mágnesszalag adatrögzítők		fehér köpeny	2 db	24 hó

Törzsgárdaszabályok

A Törzsgárda Szabályzat módosításánál már az előzőekben is kitűnt, változott a törzsgárdafokozatok rendszere. Teljes törzsgárdajutalomra jogosultak azok a dolgozók, akik január 1. és december 31. között érik el a törzsgárdafokozatot; Ugyancsak teljes törzsgárdajuttatásra jogosult az a dolgozó, aki a tárgyévben 3 hónapot egyfolytában meg nem haladó táppénzes állományban van; tartalékos katonai szolgálat idejét tölti; mindazon dolgozók, akik egész éven át távollétük esetén is statisztikai állományi létszámban szerepelnek; azok a nyugdíjasok, akik teljes munkaidőben dolgoznak tovább.

Résztörzsgárda-jutalomra jogosultak: akik a tárgyévben nyugdíjba vonulnak, a nyugdíjba lépésig ledolgozott időre; azok a nyugdíjas dolgozók, akik részmunkaidőben dolgoznak tovább; aki a tárgyévben GYES-re megy, illetve onnan visszatér; aki a tárgyévben sorkatonai szolgálatra vonul, illetve onnan leszerel; aki a tárgyévben egyfolytában 3 hónapot meghaladóan volt táppénzes vagy fizetésnélküli állományban, arra az időre, amíg statisztikai állományban szerepel; az a dolgozó, aki a tárgyévben elhalt.

A jövőben a törzsgárda bizottságok évente egy alkalommal üléseznek október 15-ig bezárólag. Ekkor vizsgálják felül a törzsgárdatagok éves magatartását, és ennek alapján döntenek a kizárásról vagy szüneteltetésről, illetve új tagok felvételéről.

Dr. Simon Gyuláné

Elismerés

Váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter elvtárs és Balogh Károlyné, az ÉDOSZ főtitkára aláírásával vállalatunk igazgatója az alábbi levelet kapta. A levelet teljes terjedelmében azért tesszük közzé, mert ez egyúttal egész kollektívánk munkáját is minősíti.

Kedves Irmi elvtársi

Az 1981. évi gazdálkodási versenyben a vezetése alatt álló vállalat kimagasló eredményeket ért el. Ebből az alkalomból őszinte elismerésünket és köszönetünket fejezzük ki Önnek és a vállalat kollektivájának, a politikai, társadalmi szerveknek az 1981. évi eredményes munkájukért.

Az elért eredmények alapján jogosan pályáztak a „Kiváló Vállalat" cím elnyerésére, amelyre azonban a még jobb eredményeket elért vállalatok mellett ez évben nem kerülhetett sor.

Meggyőződésünk, hogy a vállalat egész kollektiváját még hatékonyabb munkára ösztönzi az a tudat, hogy eredményeiket, munkájukat a kiválóak között tartjuk számon.

Őszintén kívánjuk, hogy a „Kiváló Vállalat" cím elnyerésére irányuló törekvésük a következő években sikerrel járjon.

Szakmai továbbképzés

Május 10-én megkezdődött a gyártógépek üzemeltetését irányítók, a termelő gépmesterek, valamint a szervizelést végző szakemberek részére ismereteiket bővítő tanfolyam.

Az oktatás első ciklusában 6 előadás keretében a hallgatók felelevenítik ill. megismerik a Dekajet cigarettagyártó gépek fő egységeit, a gép működési elvét.

A tanfolyam célja az ismeretek olyan irányú bővítése, hogy az a mindennapos termelő munkát segítse. Az oktatás második ciklusa a filterfelrakó gépek anyagát dolgozza fel.

A sikeresen záróvizsgázó dolgozókat a vállalat pénzjutalommal honorálja.

Május I-ét köszöntöttük

Színpompás ez évben is a Május 1-ét köszöntő felvonulás Pécsett. A munkásosztály nemzetközi ünnepén a város dolgozóinak sokezres tömege vett részt, közöttük természetesen a dohánygyáriak is. (Nyárfás Balázs felv.)

A május és a béke

Május a béke hónapja. Mi is veszélyezteti a békét? A világ békéjét veszélyeztető újabb fegyver a neutronbomba.

A neutronbomba új tömegpusztító eszköz, az atomfegyverek közé sorolható. Alapvető hatása a neutronsugárzás, ez az atommagokban lejátszódó átalakulási folyamat terméke. A neutronoknak elektromos töltésük nincs, ezért az anyagokban való áthatolóképességük igen nagy. A neutronokkal ütköző atommagok ionizálják a környezetükben lévő atomokat. Ha ez a folyamat az élő szervezetben megy végbe, akkor az ionizáció eredményeként roncsolódnak az élő szervezet sejtanyagai.

Az amerikaiak a neutrontöltetet egyfelől a 112 km legnagyobb hatótávolságú, Lance típusú tüzérségi rakéta fejrészében, másfelől a 32 mm űrméretű ágyú lövedékében tervezik célba juttatni. Mindkét hordozóeszköz harcászati jellegű tüzérségi fegyver. Az új töltet pusztító hatását a következő adatok jellemzik: Az 1 kilotonna TNT (trinitrotoulon) egyenértékű neutrontöltet 100 m magasságban való felrobbanásakor a romboló hatás 70 m-es sugarú körön belül van. Azonban a 800 m-es sugarú körön belül tartózkodó személyek nagyfokú sugárbetegséget szenvednek, öt percen belül cselekvésképtelenné válnak, egy-két napon belül meghalnak. Az 1200 m-es sugarú körön belül tartózkodók jelentős része pedig egy-két hét alatt pusztul el.

Az amerikai katonai szakértők kedvenc érvelése a neutrontöltet mellett, hogy azt csak a harcoló alakulatok ellen vetik be, s a polgári lakosság e fegyvertől nem károsodik. Ez könnyen cáfolható. A korszerű harcászati elvek szerint a hadszintér 1 négyzetkilométernyi területén mindössze 15–20 harcoló katona tevékenykedik. A nyugat-európai átlagos népsűrűség azonban négyzetkilométerenként 200—300 fő. Nyilvánvaló tehát, hogy a neutronfegyver bevetése mindenképpen jelentős pusztítást okozna a polgári lakosságban is.

A neutrontöltet nagy mennyiségben való megjelenése más veszélyt is rejt magában. Jelenleg még csak tüzérségi fegyverekből tervezik a bevetést, de nyilvánvaló, hogy a neutronfegyver célba juttatására más hordozóeszközök is szóba jöhetnek. A neutrontöltet tömege a jelenleg számításba vett hordozóeszközök fajtájától függően mindössze 90—206 kg, e töltet célba juttatására elvileg alkalmasak a jelenleg a kifejlesztés végső stádiumában lévő nagy hatótávolságú robotrepülőgépek. Ezeknek — a szakirodalom szerint — találati pontosságuk igen nagy lesz (mindössze plusz-minusz néhány tucat méter), s ilyen pontos célba érkezés még e viszonylag kis hatóerejű töltet használatát is lehetővé teszi. Szóba jöhetnek hordozóként nagy vagy közepes hatótávolságú ballisztikus rakéták, ezek fejrészeiben a jelenlegi neutrontöltetekből elvileg 20—30 db is elhelyezhető.

A világ közvéleménye számára már nem titok, hogy a már meglévő atomfegyverek is sokszorosan elegendőek a földi élet teljes elpusztításához, ezért különösen értelmetlennek látják az atomfegyverek újabb változatai kifejlesztésére és tömeggyártására tett amerikai lépéseket. A neutrontöltet sorozatgyártására Reagan által 1981. augusztus elején adott elnöki utasítás veszélyes lépés. Meghatározott részét képezi az amerikai kormányzat átfogó fegyverkezési programjának, melynek megvalósításával kívánják megbontani a két világrendszer közötti erőegyensúlyt, s megszerezni a katonai erőfölényt.

Napjainkban — ez már hosszú ideje nyilvánvaló — egy új fegyver megjelenése nem adhat tartós katonai előnyt az azt kifejlesztő ország számára. A két világrendszer között tudományos-technikai szinten is „erőegyensúly" van, és ha az imperialista agresszív körök új fegyvert fejlesztenek ki, az ma már nem éri felkészületlenül a Szovjetuniót és szövetségeseit.

A műhelyekben beszélik...

A bejárásról

A Pécsi Dohánygyárba közel 80 fő jár be a környező falvakból dolgozni. Ha valakivel beszélgetünk, és a beszélgetés során kiderül, hogy 15–20 km távolra eső faluból jár munkába, talán nem is tudatosan, de kissé sajnálkozni fogunk. Sajnáljuk a buszozás miatt a késő̈re eső hazatérés miatt. De hogy jogos-e a sajnálkozás, ezt ők maguk mondhatják el.

Kéri Andrásné a filtergyártási osztályon gépvezető, Hásságy községből jár a városba dolgozni, 1979-től.

– Gyerekkorom óta falun élek, korábban itt dolgoztam segédmunkásként, de elég rosszul fizettek. Miután a gyerekeim felnőttek és önállóvá váltak, gondoltam arra, hogy

Kéri Andrásné

másutt kellene elhelyezkednem, ahol a jövedelem megfelelő, és nyugdíjra is számíthatok. Sem a mi falunkban, sem a környező falvakban nincs könnyeb fizikai munkavégzési lehetőség. A férjem a Volánnál dolgozik, már évek óta, gondoltam, én is megpróbálom Pécsett.

A Dohánygyárban tudtam elhelyezkedni, és meg vagyok elégedve a jelenlegi fizetésemmel, munkahelyemmel. Sajnos, reggel nagyon korán kell felkelnem (3/4 4-kor), hogy a 1/2 5-kor induló autóbuszt elérjem, amikor délelőtt dolgozom. Délután pedig 12 órakor el kell indulnom otthonról, és csak éjfélkor érek haza. Sok időm elmegy az utazással, nem a távolság miatt, hanem azért, mert elég ritkán közlekednek a buszok. Gondoltuk már a férjemmel, hogy beköltözünk a

Zsóri Sándorné

városba, de elég sok anyagi befektetést igényelne. Így egyelőre maradok a sok kényelmetlenséggel járó bejárás mellett.

Zsóri Sándorné csomagolási gépvezető Birjánból jár be dolgozni.

– Nem régóta dolgozom a gyárban, de otthon a falumban nem volt még munkahelyem, munkalehetőség sem volt. Ezért elmentem Budapestre, az általános iskola elvégzése után. Itt szövő-fonó szakmunkás tanuló voltam, majd a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után visszatértem a megyébe. Nem szerettem a nagyvárost, itt Pécsett sem akartam beköltözni a városba, így vállaltam és vállalom a kényelmesnek nem mondható buszozást. Az út kb. 3/4 órát vesz igénybe. Reggel egy kicsit korán kell felkelni, mivel 3/4 5-kor indul a busz, és délután 4-re érek haza. Az igaz, hogy sokkal kevesebb időm marad az otthoni munkára, mint a pécsieknek. Ez nekem különös gondot még nem okoz, hiszen néhány hónappal ezelőtt mentem férjhez, így még gyerekem nincs. Ha már gyermekeim lesznek, több gondom adódik amiatt, hogy nem a lakóhelyemen dolgozom. De én szeretem a falut, nincs szándékomban sem nekem, sem férjemnek városba költözni.

Kiss Jánosné, aki a csomagolási osztályon szakmunkás, gépvezető, egy éve él falun, Egerágon. Ő és családja jól ismeri a városi életkörülményeket, ennek előnyeit és hátrányait, és már megismerkedett a falusi élettel is.

– Én pécsi születésű vagyok, tehát mindeddig városban laktam. Kb. 5 évig laktunk férjemmel és gyermekeimmel Kertvárosban, egy 3 szoba össz-

Kiss Jánosné

komfortos panellakásban. Itt meg volt minden kényelem, de én családi házban éltem korábban, ahol tágasabb volt minden, volt udvar és állatok. A gyerekek már nem picik, így a férjemmel úgy gondoltuk, hogy elköltözünk egy közeli faluba. Valóra váltottuk elképzelésünket, és nagyon jól érezzük magunkat, igaz, hogy sokkal több a munkám. A közlekedés több időt vesz igénybe, mint annak idején a Kertvárosból történő bejárás. Jobban meg kell szerveznem az időm beosztását, de sokkal hasznosabban töltöm el. Már a gyerekek is megszokták és megszerették a falut. Megismerkedtünk sok emberrel, nem érzem tehernek a kétlakiságot, hogy lakás ott, munkahely itt a városban. Közelben lakunk, a közlekedés nem rossz, még ha szórakozni vágyunk is, könnyen bejuthatunk Pécsre. Ha tőlem valaki megkérdezi, hogy nem bántam-e meg a vidékre költözést, csak nemmel tudok válaszolni.

M. J.

Vállalati gazdasági munkaközösségek

Célszerűen, hatásosan

A vállalati lap áprilisi számában jogi oldaláról foglalkoztunk a vállalati gazdasági munkaközösségek kérdésével. Továbbiakban szükségszerű, hogy a *gyakorlati lehetőségek oldaláról* is szóljunk. A vállalati gazdasági munkaközösségek létjogosultságánál abból kell kiindulni, hogy a munkaközösségeknek olyan területen van helye, szerepe és jövője, amely területekre a vállalat hagyományos szervezetében munkaerő már nem jut, illetve az adott munkarendben körülményessé válik a feladat elvégzése. A vállalat működését alátámasztó közmű-renedszerek közül a porelszívás, a sűrített levegő, vákuum, villamos hálózat, gőzhálózat stb. rendszeres karbantartása nincs megfelelő rendszerbe foglalva. Ezen közművek karbantartása hatásosan csak üzemszüneti állapotban végezhető el.

Tekintve, hogy a folyamatos karbantartás lehetővé tenné, hogy a különböző közművek üzemképességének folyamatos fenntartása a gyakori javító munkálatok következtében viszonylag kis volumenű, egyedi elhárító illetve javító tevékenységet vonna maga után, *a folyamatos karbantartás a szabadszombati illetve vasárnapi időszakba mindenképpen többszörösen beleférne.* Az a csoport, amely alkalomszerűen a szükségleteknek megfelelően ezzel a területtel foglalkozik, viszont a rendes munkaidőben más egyéb fontos fenntartási és fejlesztési munkákban is részt tudna venni. Ezzel egyrészt fokoznánk a termelés menetét alapvetően meghatározó közművek minőségi állapotát, másrészt jelentős munkaerőtartalék képződne, amelyet célszerűen tudnánk felhasználni a vállalat egyéb területein, kiemelve a saját rezsis fejlesztő munkákat.

Második ilyen terület a filter-üzem. Az üzemrészt teljes három műszakos jellegénél, valamint állandó túlterheltségénél fogva mindenképpen célszerű lenne egy olyan rendszeres tmk-ban részesíteni, amely lehetővé tenné a két nagyjavítás közötti ciklusidő lehető legracionálisabb meghatározását. A rendszeres heti vagy havi kisjavítások, amelyet gyakorlatilag egy szombati és vasárnapi napra lehetne méretezni, biztosítanák a gépek magas színvonalú üzembiztonságát, ugyanakkor a nettó termelői időalapból nem vonnának el gépórákat. Ezzel a vállalat jelenlegi termelő-kapacitását alapvetően meghatározó filterüzem technikai berendezését az adott körülmények között *a lehető legmagasabb műszaki színvonalon* tartanánk és a különböző javítási idők nem terhelnék a termelő időalapokat. Ezen a területen munkálkodó munkaközösség létrehozása annál is inkább fontosnak látszik, mivel a filterosztály gépeinek rendszeres és tervszerű karbantartására állandó munkacsoportok nem állnak rendelkezésünkre (a gyártás és csomagoláshoz hasonlóan). Ugyanakkor a vállalat jelenlegi létszám- és bérhelyzetében ilyen csoport létrehozása nem is látszik lehetségesnek.

A fentiekben felvázolt két terület olyan *konkrét lehetőség*, amely a vállalat hozzáértő szakemberei részére többlet munkát és ezzel együtt természetesen több jövedelmet biztosít.

Kérjük az érdekelt dolgozókat, hogy a vállalat fenti javaslatát egymás között megvitatva és az előző számban felvázolt jogi lehetőségek figyelembe vételével éljenek a vállalati gazdasági munkaközösségek létrehozásában rejlő lehetőségekkel. Az ilyen irányú munkaközösségek létrejöttét a vállalat minden lehetséges eszközzel támogatni fogja.

Irimi Sándor

Az ősi Tabán Harkányban

Tabáni estet rendeznek a híres fürdőhelyen, Harkányban. A Baranya megyei Vendéglátó Vállalat ugyanis együttműködési szerződést kötött a Dél-budai Vendéglátó Vállalattal. Ennek keretében a baranyaiak a Dél-budai Tavasz rendezvényen sok vendéglátóipari sikert értek el. A viszonzás: május 28-án Tabáni est lesz Harkányban. Sajátos tabáni ételekkel ismertetik meg az üdülőhely vendégeit és segítségül hívták a Korona Pódiumon — a budai várban — népszerű Humorban nem ismerünk tréfát című est művészcsapatát is. Így május 28-án, este 19 órakor Voith Ági, Tiboldi Mária és Oláh Ferenc lép fel a Napsugár étteremben. A kísérlet izgalmas, a magyar vendéglátóipar megújhodását akarja ezzel is elősegíteni a Baranya megyei Vendéglátó Vállalat: elhozza az ősi Tabánt Harkányba.

Óvjuk a környezetünket!

Az év folyamán fokozatosan kerültek átadásra a termelési osztály üzemrészeiben a mosdó- és toaletthelyiségek. Napjainkban pedig olyan kulturált pihenő-étkezőhelyiségeket vehettek birtokukba a dolgozóink, melyeket bármely újonnan épült üzemben is nehéz elképzelni. A vállalat abban az időszakban oldotta meg a létesítmények felújítását, amikor a gazdasági körülmények nehezebbek, a szükséges anyagi háttér megteremtése nem egyszerű feladat.

Jogos kívánsága valósult meg dolgozóinknak, hiszen a helyi körülmények között az egészségügyi, munkahelyi környezettel szemben támasztott követelményeknek a dolgozókkal való betartatása – a megfelelő feltételek hiányosságai miatt – a vezetők részéről kisebb mértékben irreális volt. A munkahelyi vezetőnek bizonyos – gondolok itt az étkezésre – esetekben „szemethúnyó" magatartást kellett tanúsítania. Szerencsére ez már a múltté!

Öröm volt azt tapasztalni, hogy dolgozóink a birtokukba vett pihenőhelyiségeket milyen odaadással, saját elképzeléseik szerint ízlésesen díszítik.

Bízom abban, hogy ezek után a munkahelyünk környezetével kapcsolatos szemlélet jó irányba fog elmozdulni. Nem lenne célszerű, ha a későbbiek folyamán súlyosabb szankciókkal megtűzdelt radikális intézkedésekkel próbálnák a vezetők e létesítmények állagát, rendjét és tisztaságát, a közömbös egyénekkel szemben megóvni. Ez a vezetőkön kívül minden jó szándékú dolgozónak is feladata kell, hogy legyen. Közösségi viszonyaink között ez lehet a helyes, erkölcsi hasznot is biztosító út. A közömbösség – mind a környezetünk hibáiról hallgatók, mind a cselekedni-intézkedni restek közömbössége – az önzéssel rokon, közösségellenes magatartás.

Nem kell különösebben bizonygatni, hogy milyen hatással van egy kellemes, kulturált környezet az egyénre, annak munkavégzésére, az egymással szemben tanúsított magatartásra, gyakori látogatóinkra vezetőink értékelésére. Szándékosan nem is bizonygatom a fentieket, ezt a bizonyítást tegyék meg a dolgozóink. A jövőben negyedévenkénti értékelésben újságunk hozni fogja a hírét annak, hol állunk környezetünk rendjének, tisztaságának, állagának megóvásában.

Kiss József

Szervezés

Döntő szakaszban

A múlt év közepe táján bontakozó és immár fél éve intenzíven folyó szervezési tevékenység a karbantartás területén első döntő lépéséhez érkezett május első munkanapjaitól. A karbantartóüzem tmk-lakatos csoportja – gyártógép, csomagológép-javítók és forgácsolók – általános karbantartó lakatos csoportja feladatokra utalványozott idő alapján ösztönző bérezésben végzi munkáját.

A béreket, a bérek változását érintő kérdések bármilyen formája – legyen az az alapbér, a teljesítménybér, az ösztönző bér, vagy a kiemelkedő munkát elismerő, arra ösztönző prémium, jutalom stb. – mindig sok-sok véleményt és ellenvéleményt, megértést és meg nem értést kiváltó tényező.

Ezek a kérdések mindig cselekvésre motiválják a közvetlenül vagy közvetve érintett dolgozókat. Ez a cselekvés egyaránt megnyilvánulhat hangulati és a munkára vonatkozó eredményben, és lehet az részben vagy egészben az adott mikro- vagy makroszervezetre pozitív ás negatív hatású egyaránt.

A szervezés, mint a vezetés integráns része, akár a mindennapok munkájában, akár kiemelten kezelve, mindenképpen a hatékony munkavégzés színvonalának emelését célzó eszköz. Célját csak akkor érheti el, ha az egyén, kisebb-nagyobb közösség, végeredményben az egész népgazdaság érdekeit képviseli. Megtalálja benne a maga hasznát a dolgozó, az üzem és a vállalat is.

Ki ne ismerné el a munka értékének megfelelő bért, a több munkáért több bér elvét? Megvalósítása a legnehezebb az időbéres bérformánál, de jóval kedvezőbben megvalósítható a jól megállapított teljesítménybérezés esetében. Az időbéres bérforma – legyen az havibér, vagy órabér – a dolgozó által elvégzett munka értékének megfelelően megállapított, de hosszabb időszakra állandósított jövedelmet ad meg. Ezen időszakon belül a kívánt színvonalú és mennyiségű munka elvégzésére az ösztönzés eszközei esetlegesek, legyen az elmarasztalás, jutalmazás stb. A dolgozó fokozottabb munkavégzésének elismeréséül a következő bérfejlesztés számára kedvezőbb bér megállapításában remélhet elismerést.

Ahol a végzett munka eredménye közvetlenül mérhető – ez mind a munkások, mind a vállalat részére eredményhez jár –, alkalmazzák a teljesítményhez köthető bérezési formát, a teljesítménybérezést. Jól megállapított, kölcsönösen elfogadott követelményrendszer esetében ez a legtisztább ügy, a legjobb ösztönző. Ennyit termeltem, ennyit kapok – ennyit gyártottak, ennyit fizetek.

Az ösztönző bérezési forma alapja esetünkben továbbra is az órabér. A teljesítménybér esetében a jövedelem a teljesítmény függvényében több, illetve kevesebb is lehet, az időbérnél ugyanakkor gyakorlatilag állandó. Az ösztönző bérezési forma a kettőt ötvözi, az időbéres jövedelmet garantálja, de lehetővé teszi többletjövedelem elérését is.

A Pécsi Dohánygyárban jelenleg folyó szervezési munka egyik feladata volt a karbantartás ösztönző bérezési formájához a feltételrendszer kialakítása, bevezetési feltételeinek biztosítása. A munkaütemezés szerint arra a szintre érkezett, hogy az említett csoportok májustól, az építőcsoport és az elektromoscsoport júniustól ösztönző bérezési formában dolgozzon.

A karbantartás szervező csoportja a karbantartásra jellemző tevékenységekre, feladatokra – több tízezer munkaperc mérésével – állapított meg időutalványozásra értékeket, melyeket időtáblázatokba rendezett. Ezeket a táblázatokat terítőlapoknak nevezzük. A terítőlapok a felmerülő munkák elvégzéséhez szükséges idő meghatározásának segítőeszközei. A szervezési munka idején és ma is a támadások fő célpontja az utalványozott idő megállapítása. Többen kételkedtek benne, hogy előre meg lehet-e mondani, mennyi idő szükséges egy elromlott gép „életre keltéséhez". A félreértések elkerülése végett álljon itt! Nekik van igazuk: nem lehet! De nem lehet vita tárgya az sem, hogy a javítási idő ugyanazon vagy hasonlítható munkák előfordulásakor – konkrét, vagy mérésekkel nyert időadatok birtokában – az esetek nagyobb számában meghatározható. Ez a rendszer egyik alapja!

Ha a teljesítménymutatók számításához nem egy munkát, egy embert, hanem több feladatot, és több emberből álló, nagyjából azonos tevékenységet végző csoportot hosszabb megfigyelési ciklus alapján veszünk figyelembe, nyilvánvaló, hogy mutatja a munkateljesítés jellegét. Ez a rendszer másik alapja!

Huber Jenő

PÉCSI DOHÁNYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkeszti a szerkesztő bizottság

Felelős szerkesztő: dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: Braun Károly

Előfizetési díj egy évre: 21,60 Ft

Pécsi Szikra Nyomda 7630 Pécs, Engel János u. 8.

F. v.: Szendrői György

KISZ-vetélkedő

Április 27-én a vállalati KISZ-bizottság a forradalmi ifjúsági napok keretében – a KISZ megalapításának 25. évfordulójáról is megemlékezve – vetélkedőt rendezett. A három alapszervezetből összesen hét csapat vállalkozott versenyzésre. Teljesítményüket háromtagú zsüri bírálta és jutalmazta.

A történelmi totó, a KISZ történetéről szóló kérdések, a sport, az irodalmi és a „Most mutasd meg" fordulót követően az alábbi eredmények születtek:

I. helyezett csapat: Simon Éva, Geresics Gyuláné, Molnár Tiborné (III. alapszervezet). II. helyezett csapat: Morscher Jánosné, Keresztes József, Varsány István (I. alapszervezet). III. helyezett csapat: Rácz György, Horváth Tibor, Peidl József (szerviz műszak).

A zsüri elnöke a csapatok tagjainak – a csapat teljesítményétől függően – 200, 150, illetve 100 Ft-os vásárlási utalványt nyújtott át. A szemfüles csapattagok még számos apróbb ajándékot (csokoládét) gyűjthettek a vetélkedő folyamán. A sikerre való tekintettel a KISZ-bizottság újabb vetélkedőt szervez, melynek témájáról időben tájékoztatjuk az érdeklődőket.

Horváthné Korpa Edit

Gyermekgondozási segély

Korszerűbb, új szabályozás

Több, mint másfél évtizede a kormány egy rendkívül jelentős — és hazánkon kívül is nagy érdeklődést keltő — szociálpolitikai intézkedést tett: bevezette a gyermekgondozási segélyt. Lehetőséget adott a dolgozó nőknek, hogy gyermeküket három évig otthon gondozzák. A lehetőséget a jogosultak nagy része igénybe is vette; jelenleg is közel negyedmillió a segélyben részesülők száma. A Minisztertanács — áttekintve a népesedéspolitikai tennivalókat — elrendelte a gyermekgondozási segélyrendszer korszerűsítését és a társadalmi gondoskodásnak erre a jelentős formájára új szabályokat állapított meg. Ezek végrehajtására az egészségügyi miniszter és a SZOT is intézkedett.

Az új szabályok — melyek 1982. május 1-én léptek hatályba — sok lényeges változtatást tartalmaznak. Jellemzőjük, hogy a segély igénybevételének és folyósításának feltételei a korábbiaknál enyhébbek.

Gyermekgondozási segély állapítható meg az 1982. május 1-e előtt született gyermek után is, ha az új rendelkezéseknek a segélyt igénylő és a gyermek megfelel, mégpedig akkor is, ha a korábbi rendelkezések alapján nem volt jogosult. Az új rendelkezések alapján természetesen legkorábban május 1-től lehet a segélyt megállapítani és folyósítani.

Kik kaphatnak segélyt?

Az anya, illetőleg (vele azonos feltételekkel) a gyermekét egyedül nevelő apa a gyermek hároméves korának (tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetében hatéves korának) betöltéséig kaphat gyermekgondozási segélyt, ha a gyermek születését közvetlenül megelőző két éven belül összesen 270 napig, legalább napi 4 óra munkaidejű munkaviszonyban állt, vagy bedolgozóként biztosított volt, vagy ipari szövetkezetnél legalább napi 4 óra munkaidővel tagsági viszonyban állt, és ez a jogviszonya a gyermek születésekor is fennállt. Megilleti a segély az igénylőt akkor is, ha a születés az említett jogviszony megszűnését követő negyvenkét napon belül történt, vagy a jogviszony megszűnését követő negyvenkét napon túl táppénz, baleseti táppénz folyósításának ideje alatt vagy a folyósítás megszűnését követő huszonnyolc napon belül történt.

Annak is jár segély, aki a gyermek születését közvetlenül megelőző két éven belül mezőgazdasági tagként, illetőleg munkanélküliség alapján családtagként legalább 90 napon át részt vett a közös munkában, ha ez a jogviszony a gyermek születésekor is fennáll.

Évenként májusban

Ugyancsak jogosult gyermekgondozási segélyre, aki bármely iskola, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán végzett tanulmányok befejezését követően 90 napon belül legalább napi 4 óra munkaidejű munkaviszonyt, ipari szövetkezeti tagsági viszonyt létesít, vagy bedolgozóként biztosítottá válik. Ilyen esetben nem szükséges a jogosultsághoz előzetes munkaviszony, tagsági vagy bedolgozói jogviszony.

Tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos az a gyermek, aki után magasabb összegű családi pótlék jár. Ezt az állapotot a gyermekgondozási segélyhez is úgy kell igazolni, ahogyan a családi pótlékhoz, és ha a gyermek állapota nem végleges, évenként május hónapban ismét be kell nyújtani a segélyt folyósító kifizetőhelyre.

A segély az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek után is jár.

A munkaviszonyban (tagsági viszonyban) álló személy csak akkor kaphatja meg a segélyt, ha fizetés nélküli (díjazás nélküli) szabadságot vesz igénybe.

Segély az apának

A gyermek az egyéves korának betöltéséig elsősorban az anya gondozását igényli. Az új szabályok a gyermek egyéves korának betöltése után azonban lehetővé teszik, hogy a gyermekgondozási segélyt az anya helyett a vele közös háztartásban élő nem egyedülálló apa is igénybe vehesse, ha az előírt jogosultsági feltételekkel mindketten rendelkeznek. (Még egyszer megemlítjük, hogy ha az apa egyedülálló, a segélyt ugyanolyan feltételekkel veheti igénybe, mint az anya!) Ha a nem egyedülálló apa kívánja a segélyt igénybe venni, azt az anyával együtt kell kérnie.

Régi kívánságnak tett eleget a rendelet, amikor kimondta, hogy a gyermekgondozási segély teljes összegének folyósítása mellett a segélyben részesülő személy a gyermek másfél éves kora után munkát vállalhat. A munkaviszony (tagsági viszony) keretében történő munkavégzés azonban havi átlagban a napi 4 órát nem haladhatja meg.

A fizetés nélküli szabadság megszakítása

Az anya, illetőleg az apa a gyermek gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadságot megszakíthatja. Ha ezt munkavállalás céljából teszi, harminc nappal előbb be kell jelentenie a foglalkoztatónak. A fizetés nélküli szabadságot a segélyben részesülő vagy a házastárs, illetőleg az eltartó halála vagy tartós (legalább 30 nap időtartamú) megbetegedése, katonai szolgálatra történő bevonulása, szabadságvesztés büntetése, életközösség megszakítása, újabb gyermek születése miatt megszakító részére a segély a további fizetés nélküli szabadság idejére is jár. Ugyancsak jár a segély a további — a megszakítást követő — fizetés nélküli szabadság idejére is annak, aki a fizetés nélküli szabadságot egy naptári évben egyszer munkába állás vagy munkaviszony (tagsági viszony) létesítése céljából szakítja meg. Nem tekintendő megszakításnak, ha az anya helyett az apa veszi igénybe a segélyt. Ha azonban valaki a fizetés nélküli szabadságot nem az említett okból, hanem más körülmény miatt (pl. gyermeke betegsége miatt) szakítja meg, a fizetés nélküli szabadság további idejére nem kaphat gyermekgondozási segélyt.

Folyósítás, jogorvoslat

A gyermekgondozási segélyre való jogosultságot az igénylőt foglalkoztató bírálja el, és egyben megállapítja annak összegét is. Vita esetén a munkajogi (tagsági) vitákra irányadó szabályok szerint lehet a döntés ellen jogorvoslattal élni (munkaügyi vagy szövetkezeti döntőbizottsághoz, majd a munkaügyi bírósághoz lehet fordulni).

A segélyt a társadalombiztosítási kifizetőhely folyósítja a foglalkoztató által kiállított igazolás alapján. A folyósítással kapcsolatos vitában a szakszervezeti szervek (társadalombiztosítási tanács, társadalombiztosítási bizottság) dönt.

A segély összegét az új rendelkezések nem változtatták meg, de ikerszülés esetén, vagy ha több gyermekgondozási segélyre jogosító gyermek van, a gyermekgondozási segély mindegyik gyermek után külön-külön jár.

Mit kell bejelenteni?

A segélyben részesülő köteles bejelenteni, ha a jogosultsága bármilyen okból megszűnik (pl. a gyermeket intézményben helyezik el, vagy egyébként elkerül a háztartásból, a fizetés nélküli szabadságot megszakítja, olyan munkaviszonyt létesít, amely mellett nem jár a segély).

Dr. R. L.

Hírek Nyíregyházáról

„Kiváló KISZ-szervezet" kitüntetést kapott a Nyidofer KISZ-alapszervezete, melyet a KISZ zászlóbontásának 25. évfordulója tiszteletére rendezett taggyűlésen ünnepélyes keretek között adtak át, adja hírül üzemi lapjuk. Ugyancsak az ünnepségen került sor az elmúlt mozgalmi évben kiemelkedő munkát végzett KISZ-fiatalok jutalmazására is. A magasabb kitüntetéseken kívül többen részesültek pénz-, illetve könyvjutalomban aktív munkájukért. A 10, 15 és 20 éves folyamatos KISZ-tagság elismerését igazoló jelvényeket is itt adták át.

A jó hangulatot politikai vetélkedő, sportesemény-sorozat és végül zenés klubest biztosította.

Gratulálunk a szép eredményhez!

*

A Nyíregyházi Dohányfermentáló újítói is megtartották tanácskozásukat, melyen az újítómozgalom helyzetét és eredményét értékelték. A tanácskozáson ismertették az újítómozgalom vállalati adatait. Eszerint az utóbbi öt évben általában 180—200 újítást adtak be a dolgozók, s számottevő mértékben nőtt a bevezetett újítások száma. A múlt évben pl. 180 benyújtottból 83-at fogadtak el és 78-at be is vezettek. A kalkulált gazdasági eredmény meghaladta a hatmillió forintot.

A beszámoló megállapította, hogy újra nőtt a fizikai dolgozók és a műszakiak újítási kedve, viszont a nők és a 30 éven aluli fiatalok kevés újítást nyújtanak be.

Módosították az újítási szabályzatot is, mely kedvezően hatott az újítómozgalom fejlődésére, éppúgy, mint az ügyintézési idő lerövidülése.

A kiváló újítók, aktív közreműködők tárgyjutalomban részesültek.

A társadalmi tulajdon védelme

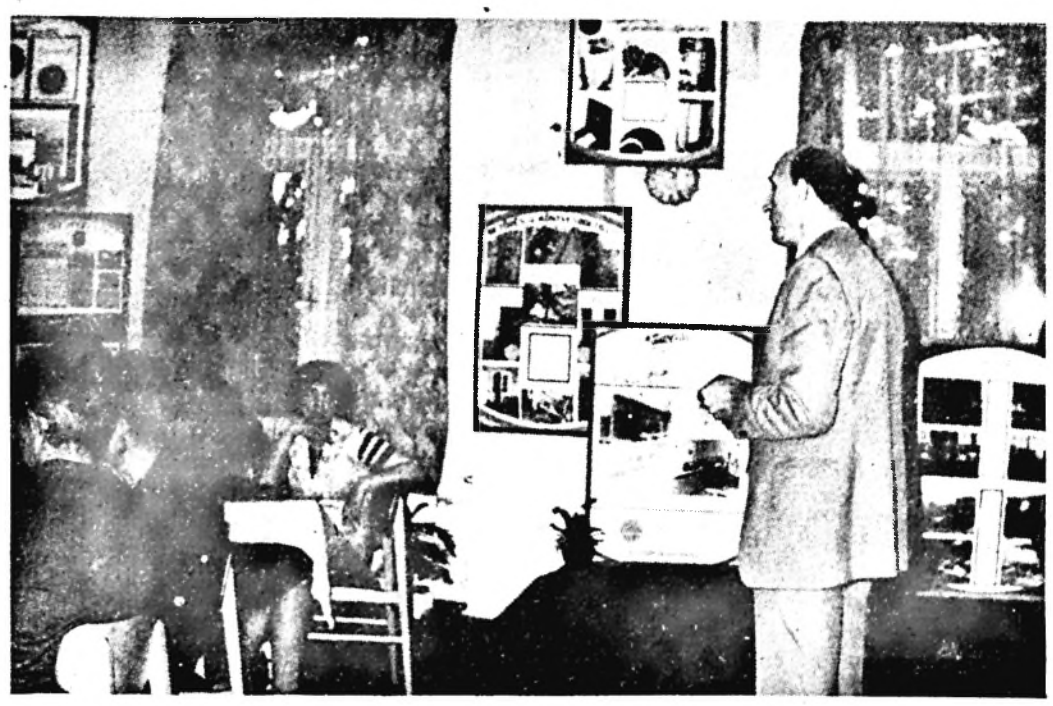

Vállalatunk eddig is nagy gondot fordított a társadalmi tulajdon védelmére, különösen a megelőzés szempontjait tartottuk szem előtt. A népgazdasági, és természetesen ezen belül a vállalati tulajdon megvédése minden állampolgárnak, így a dolgozóknak is, de a gazdálkodó szervezetek vezetőinek is alkotmányos kötelezettsége.

A társadalmi tulajdonban felelőtlen elemek időről időre nagy károkat okoznak, megelőzésüket csak úgy lehet biztosítani, ha a rendőrség ezeknek az eseteknek a körülményeit feltárja, okaira fényt derít. A felvilágosítás és a megelőzés érdekében vállalatunknál a Baranya megyei Rendőrfőkapitányság által rendelkezésünkre bocsátott anyagból társadalmi tulajdon védelmi kiállítás nyílt meg május 11-én az ebédlőben. A kiállítás ünnepélyes megnyitóját *Kozsóch István* elvtárs, a Baranya megyei Rendőrfőkapitányság népgazdasági tt. védelmi osztályvezető-helyettese tartotta. Az érdekes és tanulságos kiállítást 10 napig tekinthették meg dolgozóink. Reméljük, hogy ez a kiállítás is jól szolgálta a társadalmi tulajdon védelme érdekében kifejtett törekvéseinket.

Szakmunkásvizsga

A levegő szinte vibrált a teremben, amikor *Jóna Pál*, a Nyíregyházi Dohányfermentáló Vállalat igazgatója, a vizsgabizottság elnöke — túl a sikeres osztályvizsgákon és az írásbeli munkán — bejelentette, hogy az 1903. sz. dohányfeldolgozó tanfolyamon részt vevő 10 fő hallgató gyakorlati, majd ezt követően szakmunkásvizsgát tehet. A hallgatók — figyelemmel a munkavédelmi előírásokra — munkaruhában jelentek meg a gyakorlati vizsgán. Volt olyan vizsgázó, aki a csomagolásban szinte „fújta" a gép üzemeltetését, annyira tudott mindent.

Másnap, április 27-én két vizsgabizottság előtt zajlott le a szakmunkás-vizsgáztatás. A tanulás eredményességét bizonyítja a vizsgán elért négyes osztályátlag. A 10 főből 1 fő kitűnően vizsgázott. A szakmunkás-bizonyítvány átadása minden résztvevőnek ünnepi pillanatot jelentett, hisz nem könnyű feladat, munka volt gyermeknevelés mellett tanulni és szakmát szerezni.

Ezután *Irimi Sándor* igazgató elvtárs gratulált az új dohányfeldolgozóknak: *Alpár Jenőné, Bán Erzsébet, Budai Sándorné, Horváth Lajosné, Kiss Istvánné, Kovács Éva, Markó Józsefné, Rózsa Sándorné, Rózsás Mária, Varsányi Emilné* szakmunkásnőknek. Mint mondta, az élet, a mindennapi gyakorlat fogja majd eldönteni az új szakmunkások alkalmasságát, aminek biztató előjele eddigi munkájuk és a vizsgán elért eredményük. Végül köszönetet mondott az elméleti és gyakorlati oktatást végző szakembereinknek — *Danajka Tibornénak*, aki egyben a tanfolyam vezetője volt, *Czina Ferencnek*, aki a géptant és a munkavédelmet, *dr. Kiss Elemérnének*, aki a technológia tantárgyat, és *Kajcsa Lászlónak*, aki a gyakorlati ismereteket — oktatták.

Gratulálunk új szakmunkásainknak és további eredményes munkát kívánunk nekik.

Szocialista brigádok eredményei

Vállalatunk szocialista brigádjai az 1981. évi tervre épülő vállalásaikat, több bizonytalansági tényező között készítették el. Nem volt könnyű dolog a vállalatunknak a tervszerű termelést végrehajtani, a fogyasztói igényeket kielégíteni. A feladatok végrehajtása során nagymértékben számítunk a szocialista brigádok munkájára.

Az 1981. évi eredményekkel már korábbi cikkek foglalkoztak. Ezek a szocialista munkaversenyben részt vevő brigádjaink eredményei is. Az elmúlt évben 27 brigád 583 fővel vett részt a versenyben. Az értékelés alapján minden brigád magasabb fokozatot ért el. Nem volt könnyű a helytállás a szocialista brigádoknak, amikor állandó mozgásban, átalakulásban kellett hozni a tervezett cigarettamennyiséget, az éves tervezett eredményeket.

Vállalatunk szocialista brigádjainak értékes hagyomá-

(Folytatás a 4. oldalon)

Szocialista brigádok eredményei

(Folytatás a 3. oldalról)

nyai, jelenlegi lendületes munkája és jövőbe vetett hite a biztosítéka annak, hogy vállalatunk az eddig tanúsított fejlődési ütemét a jövőben is képes lesz megtartani. A vállalat brigádjai összeforrott, eredményes munkát végeztek, és mindezek alapján az alábbi megtisztelő címeket, és az ezzel járó anyagi elismerést kapták a Május 1. tiszteletére rendezett ünnepélyes brigádvezetői értekezleten.

Ady Endre (arany) 21 fő, 16 800,– Ft, Vörösmarty Mihály (arany) 28 fő, 22 400,– Ft, Lendület (arany) 44 fő, 35 200,– Ft, Május 1. (arany) 43 fő, 34 400,– Ft, Hámán Kató (arany) 17 fő, 13 600,– Ft, Latinka Sándor (arany) 23 fő, 18 400,– Ft, Mező Imre (arany) 19 fő, 15 200,– Ft, Farkas Bertalan (arany) 52 fő, 41 600,– Ft, Béke (arany) 20 fő, 16 000,– Ft, Déry Miksa (arany) 15 fő, 12 000,– Ft, Kossuth Lajos (arany) 15 fő, 12 000,– Ft, Dobi István (arany) 13 fő, 10 400,– Ft, Tabak (arany) 18 fő, 14 400,– Ft, Petőfi Sándor (arany) 9 fő, 7200,– Ft, Gagarin (arany) 13 fő, 10 400,– Ft, Zrínyi Miklós (arany) 18 fő, 14 400,– Ft, Vörös Csillag (arany) 12 fő, 9600,– Ft, Összefogás (arany) 11 fő, 8800,– Ft, Tisztaság (arany) 15 fő, 12 000,– Ft, Kun Béla (arany) 15 fő, 12 000,– Ft, Pannónia (ezüst) 18 fő, 10 800,– Ft, Brunszvik Teréz (ezüst) 17 fő, 10 200,– Ft, Bólyai János (ezüst) 17 fő, 10 200,– Ft, Balassi Bálint (ezüst) 7 fő, 4200,– Ft, Semmelweis Ignác (bronz) 11 fő, 4400,– Ft.

A „Vállalat Kiváló Brigádja" címet nyerte el a Münnich Ferenc szocialista brigád és a „Tyereskova" szocialista brigád. A két brigád 92 tagja összesen 138 000,– Ft jutalomban részesült.

Az 1981. évi munkaversenyben elért eredményekért tehát a 27 brigád 583 tagja részére összesen 514 600,– Ft került kifizetésre.

E kitüntetéseken kívül a Pécs megyei város Tanácsa is értékelte az 1981-es évben végzett társadalmi munkát és határozatot hozott a kiemelkedő teljesítményt nyújtó munkakollektívák, szocialista brigádok, illetve személyek kitüntetésére. Nyolc szocialista brigád kapott diplomát, egy brigád díszbrigádnaplót és Kovács Jenő aranyplakett kitüntetést.

A tanács köszönetét fejezte ki a városnak nyújtott értékes segítségért.

Keresztrejtvény

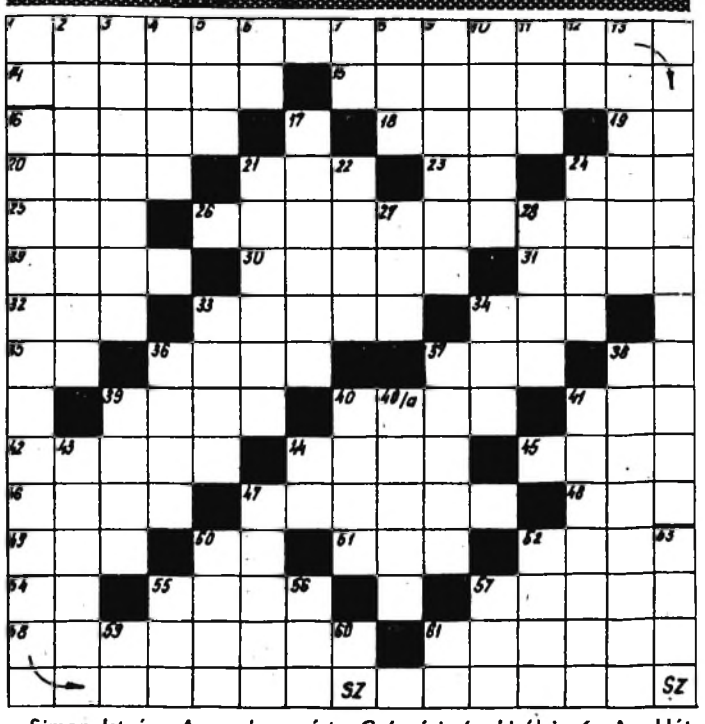

Simon István: A munka azért készül c. verséből idézünk.

Vízszintes: 1. A vers első sora (zárt betűk A, Z, D). 14. Motyók. 15. „A" női fejfedőt díszíti. 16. Villamos-végállomáson körívben visszaforduló vágány. 18. Ló testén duzzanat, gümő, tájszóval. 19. .... Pais – spanyol napilap. 20. Kobold (visszsza). 21. Nem tanult úszni, mégis tud. 23. Lapu azonos hangzói. 24. Művészet latinul. 25. Gyakorlat röv. (első kockában kettős betű). 26. A vízsz. 1. sz. sor folytatása. 28. Bolondít. 29. Megint erőre kap. 30. Köztársaság a Fr. közösségen belül az afrikai Guineai-öböl mellett. 31. Alban Berg befejezetlen operája. 32. ... beat. 33. Ételt sietve elfogyaszt. 34. A táncteremben egyszeri forduló. 35. Kettőzve: családfő. 36. A lagúnát elzáró, keskeny törmelékgát. 37. Kihalt germán törzs. 38. Bosszúság, rosszallás kifejezésére használt szó. 39. Apró, szárnyatlan rovar. 40. Hacsaturján személyneve. 41. Kund Abigél is ez volt. 42. Dél-amerikai füves síkság. 44. Hibáztat. 45. Elevenek. 46. Az áll alatti zsírpárna. 47. A függ. 16. sz. sor befejező része. 48. Kín betűi. 49. Portugál hírügynökség. 50. Indexben van! 51. Nagy edény. 52. Kicsi Zoltán. 54. A 10-es alapú logaritmus jele. 55. Sebesség, tempó. 57. József Attila-díjas újságíró (Klára). 58. Reszelt sajttal meghintett étel elkészítési módja forró sütőben. 61. Dél-amerikai főváros.

Függőleges: 1. Vércsoport. 2. Működő vulkán a Hawaii-szk.-en (4168 m). 3. Hosszú útra indul. 4. Tapasztalható jel. 5. Császári és királyi. 6. A „Hét pofon" írójának névbetűi. 7. Hazafele! 8. Dísze. 9. A vállrésznél egybeszabott ujjú bő kabát. 10. Részben átléptel 11. Testrész is, testület is. 12. Szabályosan megformált gondolat. 13. Csírátlanított. 16. Az idézet második sora (zárt betűk Á, Sz, T). 17. A páviánnal rokon majom. 21. Az itáliai Cremona mesterei készítették. 22. Lúd. 24. Növényevő hal. 27. Enyves a keze. 28. Titkos út. 33. Szégyenfa. 34. Mark Twain regényhőse. 36. Folyó a Szub.-an (–'). 37. Becstelen, aljas. 38. Küzdő és teljesítőképességi állapota. 39. Belső-Mongóliában vadon élő lófajta. 40. Szóban forgó személyek. 40/a. Tekercs alakú, hidegkonyhai készítmény. 41. Az abszint is ez. 43. Helység Franciaországban (Angers közelében). 44. Kímél. 47. Női név. 50. Palackozva is árusítják. 52. Boszniai és nagy-britanniai autójel. 53. Az indiai nők több méter hosszú felső ruhája vissza. 55. Ebből készül a piláf. 56. 1002 római számmal. 57. Angol kereskedelmi kifejezés (FOB). 59. Hangtalan gép! 60. NSZ. 61. Bácsi faluhelyen.

Beküldendő a vízszintes 1., 26. és 47., valamint a függőleges 16. sz. sorok helyes megfejtése június 10-ig. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Április havi számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: „A szerelem akkor a legerősebb, amikor érzi, hogy szenvedni fog."

Könyvjutalmat nyert: *Jancsi Józsefné*, Pécs.

A keresztrejtvényt *Biczó Dezső* készítette.

Sport

Labdarúgás

Az 1982-es idénytől kezdve új szelek fújnak a Pécsi Dohánygyár férfi labdarúgócsapata körül. Az ÉDOSZ Kupában részt vevő együttes eddigi mérkőzéseit zsinórban nyerte. Nem is akármilyen arányban:

1. mérkőzés:
Sütőipar ellen 1-0

2. mérkőzés:
Gabonajav. ellen 4-0

3. mérkőzés:
Pincegazdaság ellen 7-0

4. mérkőzés:
Baromfifeld. ellen 2-1

A szép eredményeket kitűnő játékkal, kirobbanó formában érték el. A 12 részt vevő csapat közül a Baromfifeldolgozó az egyik legnagyobb ellenfél, így ennek legyőzése jelentős előrelépésnek számít. De a további eredmények is önmagukért beszélnek, nem beszélve a csapat így kialakult gólkülönbségéről (14-1). Ilyen nagy gólkülönbség lehetővé teszi, sőt feltételezi, hogy a csapaton belül 2 gólgyáros külön versenyt vívjon: jelenleg *Szabó Tibor* a gólkirály 7 góllal, mögötte szorosan következik *Weintraut Géza* 5 góllal.

A csapat összetétele: 4 fő a raktárból, 2 fő a műszaki osztályról, 1 fő a termelési főosztályról.

A tavalyihoz képest olyan a csapatszellem, mintha mindenkit kicseréltek volna. Nagy becsvággyal készülnek minden egyes mérkőzésükre és ez érződik az eredményeiken. Nagy lökést hozott a csapat részére, hogy egy kiváló irányítóképességekkel rendelkező játékost igazoltak *Farkas Árpád* személyében. De a többi fiú is *(Patak József, Szám Imre, Németh József, Pólics Antal* és a fentebb említett két gólgyáros) jelentős mértékben hozzájárul az eredményekhez.

A csapat következő nagy ellenfelei a Sörgyár és Gabonaforgalmi Vállalat lesznek. Hogy a csapat minél nagyobb esélyel vegye az akadályokat, kérjük, hogy aki teheti, nézze meg a mérkőzéseket és szurkoljon a csapatnak.

A meccsek színhelye: csütörtökönként, a Kinizsi-pálya.

Marton László

Hírek

A II. pártalapszervezetnél május 13-án a nemzetközi helyzetről *Bogárdi János*, a városi pártbizottság instruktora tartott előadást. A III. pártalapszervezetnél május 12-én *Irimi Sándor* igazgató elvtárs tartott hasonló tárgyú előadást.

*

Az I. pártalapszervezetnél május 14-én volt nyilvános pártnap. Az előadó *Földes Andrásné* elvtársnő, a Baranya megyei Oktatási Igazgatóság igazgatója volt. A nemzetközi politikai helyzet időszerű kérdéseivel foglalkozott. Visszatekintett a 70-es évek enyhülési politikájára, és felvázolta a jelenleg kialakult helyzet feltételezhető okait. Beszélt az USA és a Szovjetunió viszonyáról, az európai helyzetről és a Távol-Keleten kialakult politikai viszonyokról.

*

Múlt havi számunkban ismertettük a szerkesztő bizottság tagjait. Sajnálatos módon a szerkesztő bizottság tagjai közül kimaradt *Gábor József* üzemgazdasági osztályvezető, aki üzemi lapunk szerkesztő bizottságának alapítása óta tagja.

*

A Szakszervezeti Bizalmiak Testülete április 28-án tartott ülésén megtárgyalta és elfogadta a Kollektív Szerződés és a Törzsgárda Szabályzat 1982. évi módosítását, valamint a tmk területén ideiglenesen bevezetendő bérpótlékrendszert. A testület szintén elfogadta a tmk területén május 1-től bevezetésre került új ösztönző bérrendszert.

*

A Szakszervezeti Bizalmi Testületi ülés előtt a tmk műhelyben április 26-án munkásgyűlés keretében vitatták meg az érintett dolgozókkal a Bizalmi Testület elé terjesztendő új ösztönző bérrendszert. A gyűlésen részt vett a vállalat igazgatója és szb-titkára is.

*

A Baranya megyei MTESZ vendégeként az eszéki MTESZ 50 fős csoportja tett látogatást gyárunkban április 23-án. A csoport tagjai, akik sokféle iparágat képviseltek, élénk érdeklődést mutattak vállalatunk munkája iránt. A vendégeket *Zoboki László* előkészítési művezető kalauzolta, aki egyben a MÉTE szakcsoport titkára.

*

A Képcsarnok Vállalat Ferenczy kiállítótermében április 22.–május 6-ig R. Kiss Lenke szobrászművésztől láthatunk kiállítást. Az ünnepélyes megnyitóra – amelyet dr. Csernai László egyetemi tanár tartott – meghívót kapott vállalatunk „Hermann Ottó" aranyjelvényel kitüntetett szocialista brigádja is.

*

Szakszervezeti bizottsági tisztsége alól új munkakörbe helyezése miatt *Molnár Ádám* saját kérésére *Zoboki László* felmentették. A Bizalmi Testület a szakszervezeti bizottság termelési felelőseként *Kajcsa László* termelési osztályvezetőt, sportfelelősként *Takács Sándor* gyártási csoportvezető cooptálásáról döntött.

*

Az szb május 31-én tartja soronkövetkező ülését. Napirenden szerepelnek az üdültetéssel kapcsolatos kérdések, valamint a jóléti és kulturális alap időarányos felosztásának megtárgyalása.

Az üzemorvos írja:

a napozásról

Közeledik a nyár, az orvos sem akar ünneprontó lenni, amikor a pihenés, nyaralás időszakában a veszélyre figyelmeztet. A cél az, hogy a kikapcsolódásra szánt idő valóban a szervezet megújulását, erőgyűjtését segítse elő. Mire vigyázzunk, hogy a nyár örömeit semmi se árnyékolja be?

Alig vártuk, hogy a hosszú tél után kisüssön a nap. Amennyire egészséges a friss levegőn, napfényen való tartózkodás, olyan veszélyes lehet a hirtelen, átmenet nélküli erős napozás. Különösen árt ez az érzékeny bőrű, nehezen lebarnuló egyéneknek. A napfény ultraibolya sugarai sokszor erős bőrgyulladást, égéshez hasonló sérüléseket okozhatnak. Ezek ellen nem mindig elegendő a fényvédő kenőcsök használata. Megfelelő védelmet csak a fokozatosság nyújt. Vízparton, ahol nagy a fényvisszaverődés –, enyhe széljárás mellett még a meleget sem észleljük kellően – fokozottabb a veszély. A nyaralás első napjaiban gyors barnulási babérokra pályázók gondoljanak az égett, hámló, fájdalmas bőrre, és így biztosan lesz elég erejük a fokozatos napozáshoz.

A napon folyamatosan szabadban dolgozók esetében az állandó erős napfény és a szél kiszárítja a bőrt, amely érdessé, foltossá, ráncossá válik. Így szükséges a folyamatos napi bőrápolás: alapos mosakodás után, zsíros krémek használata.

Ma már sokan a hétvégét – különösen a szabad szombatok bevezetése óta – tavasztól őszig a szabadban töltik. Az ún. aktív pihenés, vagyis a szokásos foglalkozással kapcsolatos tevékenységtől eltérő munkálkodás, különösen a szabad levegőn, igen jól regenerálja a szervezetet. A kirándulás adta örömök megkeserítőit sok esetben meg lehetett volna előzni. Sok halálos baleset származott már attól, hogy felhevült testtel vízbe ugrálnak, az úszni nem tudók veszélyes, tiltott helyeken fürdenek.

Az erdőt járók közül sokan csalhatatlan gombaszakértőnek vélik magukat. Szomorú statisztika bizonyítja az ellenkezőjét. Hiába van állandó gombaszakértői ügyelet (vasárnap este 8-ig a KÖJÁLL-ban, hétközben a piacokon), ezt sokan nem veszik igénybe.

A kiskertmozgalom résztvevői örömét a növényvédő szerek szabálytalan használata ronthatja el. Sokan felesleges óvatoskodásnak vélik a használati utasításokat, vagy arra nem is gondolnak, hogy pl. a szeles időben való permetezés, sok apró telek esetében, nemcsak a saját, hanem a szomszédok egészségét is veszélyeztethetik.

A nyár örömeinek elrontói a felelőtlen szemetelők, vegyszereket, olajat élő vízbe öntők. Az ilyen emberek nem gondolnak arra, hogy a szanaszét hagyott szemét a legyek fészke lesz, ami aztán fertőző betegségek forrásává válhat. Az élővizek szennyezői, a tóparti kocsimosók, a szemetet, vegyszert patakba öntők, mindnyájunk ellenségei. Egyre nehezebb a kellő mennyiségű és minőségű ivóvíz biztosítása. A szakemberek szerint a vízszennyezés terén nincs határa az emberi felelőtlenségnek. Az egészséges, tiszta környezet védelme mindenkinek egyéni kötelessége és érdeke. Ne mindig másokra hárítsuk a felelősséget!

A nyári örömök között szólnom kell az egészséges mozgásról is. Ezt ne csak az jelentse, hogy beülünk az autóba, aztán eszünk egy jót a szabadban. A „szállj ki és gyalogolj"-mozgalom egyre több hívet mondhat magáénak. A tudomány már felfedezte az egészség megóvásának módszereit. A természet, napfény, víz, sok örömet, de ugyanakkor veszélyt is jelenthet. Ne rontsuk el családunk, embertársaink és a magunk örömét, pihenjünk egészségesen és okosan.

A „hétvégi veszélyek" között a mértéktelen evés, ivás is szerepel. Ok ezekre mindig akad, de vajon megéri-e, ha 40–50 éves korunkban már diétázás mellett is betegek leszünk?

Az olvasottakon elgondolkodva, ki-ki keresse meg az egészséges életmód lehetőségét és használja ki okosan a nyár örömeit.

Dr. Marton Ilona